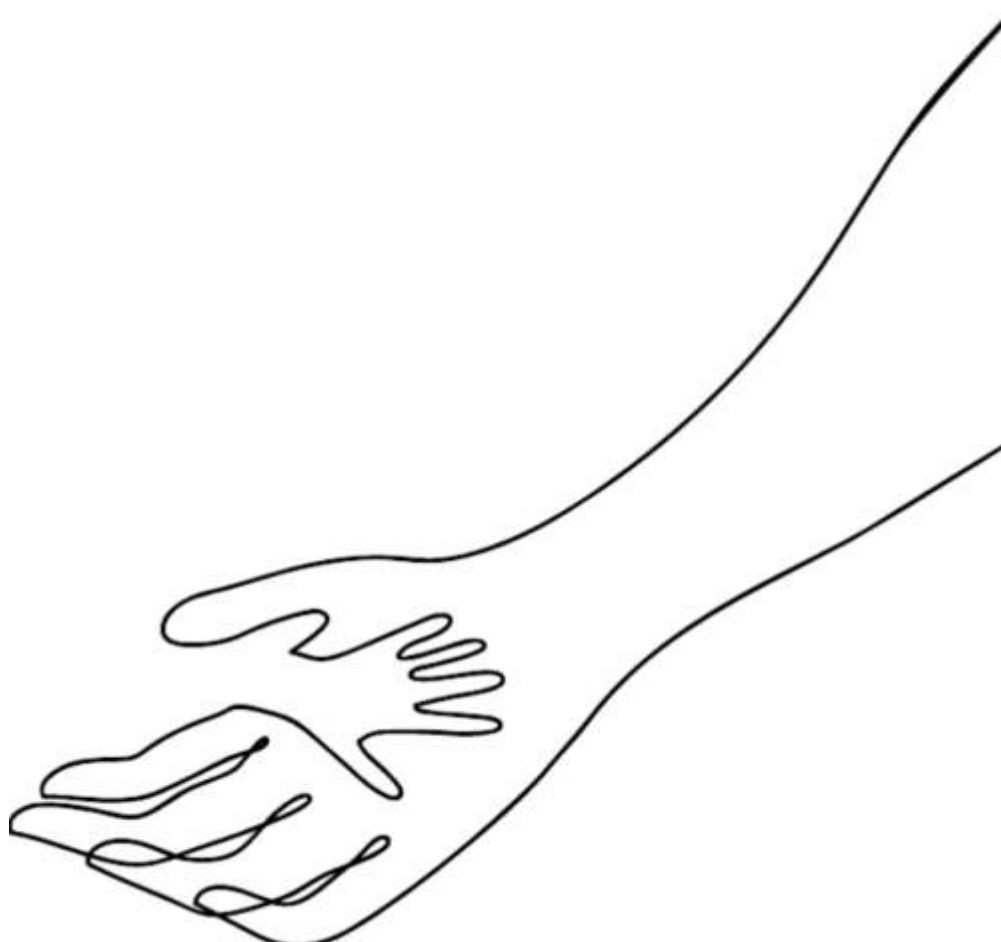

**PLAN ONDERSTEUNING KINDEREN EN JONGEREN IN
ARMOEDE EN BIJ (V)ECHTSCHIEDING RIDDERKERK 2024**

Plan ondersteuning kinderen en jongeren in armoede en bij (v)chtscheiding Ridderkerk 2024	1
Aanleiding	3
Afbakening	3
Achtergrondinformatie Kinderarmoede	4
Onderzoek in de regio	4
Regeringsbeleid 2021-2025	4
Factoren die een rol spelen bij een succesvolle aanpak van kinderarmoede	5
Integrale aanpak	5
Waar staan we nu	6
Wat zijn de cijfers in Ridderkerk	7
Participatie	8
Wat adviseert het MBR	8
Hoe kan dit worden opgepakt volgens MBR	8
Wat is er nodig	9
Inspraak andere partijen	9
Welke hulp is aanwezig in Ridderkerk	9
0 tot 4 jaar	9
4 tot 12 jaar	11
12 jaar en ouder	13
Hulp Landelijke partijen	16
Het verhaal van Lauren (Kinderhulp)	17
Achtergrond informatie kinderen in (V)chtscheiding	18
Aantal scheidingen met minderjarige kinderen	18
Gevolgen voor kinderen	19
Complexe scheidingen	20
Verantwoordelijkheden	20
Aanpak	21
Wat is er nodig?	21
Aanpak in Ridderkerk	21
Verdere acties	22
Conclusies	23
conclusie kinderarmoede	23
conclusie vchtscheiding	23
Actieplan	24
Bijlagen	25

AANLEIDING

Het college is via motie 13-2022 verzocht in samenspraak met maatschappelijke organisaties te komen tot een actieplan of agenda waarin is beschreven hoe kinderen en jongeren in armoede te ondersteunen en de negatieve gevolgen van de armoede zo klein mogelijk te laten zijn.

Ook is via motie 44-2023 het college verzocht om hulp te geven aan kinderen die betrokken zijn bij een (v)chtscheiding.

Deze notitie is de uitwerking van het gevraagde in bovengenoemde moties.

AFBAKENING

Het verminderen van kinderarmoede is een complex verhaal. De motie is ingestoken vanuit het armoedebeleid maar eigenlijk is een bredere blik nodig. Een kind/jongere kan op veel verschillende gebieden hulp of ondersteuning krijgen. Het gezin waar het kind in opgroeit is hier niet los van te zien. Help je ouders, dan help je ook kinderen. Armoedebestrijding raakt veel leefgebieden, komt terug in veel beleidsvelden en je hebt te maken met veel welzijnspartners.

In deze notitie zal zo breed mogelijk worden gekeken naar het aanbod vanuit andere beleidsvelden en het aanbod van welzijnspartners maar wordt dit onderwerp vooral bekeken vanuit de expertise van het armoedebeleid.

Wat betreft de motie kinderen die betrokken zijn bij een (v)chtscheiding wordt gevraagd om het aanbod van hulp aan die kinderen uit te breiden, beter in kaart te brengen en goed onder de aandacht van de inwoners te brengen. In deze notitie wordt ingegaan op hoe het college hierin al voorziet en/of wil gaan voorzien.

ACHTERGRONDINFORMATIE KINDERARMOEDE

ONDERZOEK IN DE REGIO

Kinderombudsvrouw regio Rotterdam; Stans Goudsmit

‘Opgroeien in een gezin met weinig geld heeft een enorme invloed op het leven van een kind. Het betekent niet alleen geen geld voor eten en kleren, maar het brengt ook andere risico’s met zich mee: kinderen hebben bijvoorbeeld een slechtere gezondheid en minder kansen op school. Groot worden met weinig geld stelt kinderen op achterstand waar het gaat om gezond en veilig op groeien. Met financiële regelingen lossen gemeenten armoede onder kinderen niet op. Wel verzachten ze de gevolgen ervan. Zo kan een kind lid worden van de voetbalclub, een fiets krijgen of spullen voor school. Om zo veel mogelijk kinderen te bereiken, is het nodig dat deze gemeentelijke regelingen goed bekend zijn en gemakkelijk zijn aan te vragen. En dat de regelingen aansluiten bij de behoeften van kinderen.’

Stans Goudsmit sprak met kinderen in onze regio over wat ze belangrijk vinden;

‘Met kinderen en jongeren sprak ik over wat zij nodig hebben als zij in armoede opgroeien. Zij vinden het belangrijkste: eten en kleding. Daarin voorzien de regelingen niet altijd. Ook vinden kinderen en jongeren een fijne plek thuis belangrijk. Waar de verwarming werkt en er stroom is. Maar ook dat kinderen in armoede niet gepest of buitengesloten worden. Kinderen en jongeren voelen haarfijn aan dat armoede over zoveel meer gaat dan het ontbreken van spullen.’

Professionals geven het volgende aan bij Stans Goudsmit;

‘Professionals die ik sprak geven aan hoe moeilijk het soms is om deze regelingen aan te vragen. Welke regelingen zijn er eigenlijk? Hoeveel tijd kost het om de aanvraag te doen? Met name één ding blijft bij mij hangen naar aanleiding van deze gesprekken. Mensen met weinig geld hebben zorgen. Deze zorgen leiden tot stress. En die stress maakt dat er weinig ruimte is om over iets anders na te denken dan hoe te overleven. Zeker geen ruimte om op zoek te gaan naar moeilijk vindbare regelingen op een gemeentelijke website. Of om een aanvraagformulier van wel acht pagina’s in te vullen. Waarom is het systeem dan toch zo ingewikkeld voor mensen die het zo moeilijk hebben? Wat wij nodig hebben is gemak, overzicht en duidelijkheid!’

REGERINGSBELEID 2021-2025

Opgroeien in armoede kent voor kinderen diverse gevolgen. Zo kunnen kinderen zich buitengesloten voelen ten opzichte van leeftijdsgenoten en ervaren zij gevoelens van schaamte. Daarnaast wordt erdoor zowel kind als ouder vaak veel stress ervaren wanneer er armoede heerst.

Voor kinderen kan dit leiden tot achterstand in hun sociaal-emotionele ontwikkeling, met als gevolg een hoger risico op probleemgedrag, slechte gezondheid en armoede op latere leeftijd. Ouders kunnen zich door stress minder focussen op lange termijn besluiten en hierdoor bestaat het risico dat zij minder aandacht hebben voor hun kinderen. Ook is het risico groter dat kinderen die in armoede opgroeien woonachtig zijn in minder veilige buurten en dat ouders minder middelen hebben om hun kinderen deel te laten nemen aan buitenschoolse activiteiten. Het welzijn van het kind raakt verschillende levensdomeinen;

Onderwijs, materieel welzijn, huisvesting en leefomgeving, gezondheid, subjectief welbevinden, maatschappelijke participatie, relaties van kinderen en veiligheid.

Generatiearmoede

Naast dat het welzijn van kinderen in armoede wordt aangetast, speelt intergenerationele armoede ook een rol. Het risico om in armoede te belanden is groter wanneer kinderen in armoede opgroeien. Door een aanpak op diverse levensdomeinen, is de kans groter dat intergenerationele armoede wordt doorbroken.

FACTOREN DIE EEN ROL SPELEN BIJ EEN SUCCESVOLLE AANPAK VAN KINDERARMOEDE

1. Financiële factoren; financiële factoren bestaan uit werk en inkomensondersteuning
2. Structurele en culturele factoren; structurele en culturele factoren bestaan uit onderwijs, persoonlijke vaardigheden, de sociale omgeving, mechanismen van uitsluiting, gezondheid en huisvesting.

Ad 1. Financiële factoren

De Rijksoverheid gebruikt inkomensbeleid en arbeidsmarktbeleid om armoede aan te pakken. Voorbeelden zijn een hogere kinderbijslag en kindgebonden budget. De Rijksoverheid wil dat ieder kind in een gezin met een laag inkomen maatschappelijk kan meedoen. Het aantal gezinnen met kinderen met een laag inkomen moet omlaag. Daarom heeft het demissionair kabinet verschillende maatregelen genomen om armoede onder gezinnen tegen te gaan. Bijvoorbeeld door:

- Het vergroten van de arbeidsmarktkansen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt;
- Het voorkomen en bestrijden van geldzorgen en schulden;
- Het verhogen van het besteedbaar inkomen van ouders met een laag inkomen;
- Het verhogen van het Wettelijk Minimumloon, met daarbij een koppeling met uitkeringen.

Ad 2. Structurele factoren

Elk kind moet kunnen meedoen, ongeacht waar zijn of haar wieg staat. Alle kinderen moeten kunnen participeren en zich op verschillende vlakken kunnen ontwikkelen, zonder barrières. Om dit te stimuleren, heeft het kabinet sinds 2017 structureel € 100 miljoen extra uitgetrokken om de armoede onder kinderen aan te pakken. Deze €100 miljoen is als volgt opgebouwd:

- € 85 miljoen ontvangen gemeenten jaarlijks via een Decentralisatie Uitkering;
- € 10 miljoen is er jaarlijks beschikbaar voor de subsidie 'Alle Kinderen Doen mee' aan de partijen verenigd onder Sam& (Jarige Job, het Jeugdfonds Sport en Cultuur, Nationaal Fonds Kinderhulp en Vereniging Leergeld). Deze partijen maken het mogelijk dat nog meer kinderen kunnen sporten, muziek maken en hun verjaardag kunnen vieren.
- € 4 miljoen voor de subsidieregeling 'Kansen voor alle kinderen 2017' en wordt sinds 2020 ingezet voor het actieprogramma 'Tel mee met Taal' (bevorderen taalvaardigheid).

INTEGRALE AANPAK

Het Wetsvoorstel Aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (Wams) is nog in voorbereiding. Het voorziet in een wettelijk kader met daarin expliciete grondslagen en waarborgen voor de gegevensverwerking die nodig zijn om tot een gecoördineerde aanpak en samenwerking te komen in gevallen van meervoudige problematiek. Daarmee wordt beoogd gemeenten beter in staat te stellen maatwerk te bieden bij hulpverlening conform het uitgangspunt "één gezin, één plan, één regisseur", hiervoor zijn structurele middelen voor gemeenten beschikbaar.

WAAR STAAN WE NU

De regering heeft in 2019 de ambities kinderarmoede opgesteld waarbij het tegengaan van kinderarmoede hoge prioriteit heeft.

- ✚ **Een afname van het aantal kinderen in armoede van 9,2 procent in 2015 naar 4,6 procent in 2030¹.**

Ambities regering over kinderarmoede

1. Ieder kind dat in een gezin met een laag inkomen opgroeit kan meedoen. In 2021 wordt 100 procent van de kinderen met ouders in de bijstand bereikt en 70 procent van de kinderen van de werkende gezinnen met een laag inkomen.
2. Het aantal huishoudens met kinderen dat te maken heeft met een laag inkomen laat de komende jaren een dalende trend zien.
3. Er komt periodiek kwalitatief inzicht in de brede kansarmoede* onder kinderen.
4. Er komt periodiek een kwalitatief overzicht van goede voorbeelden en initiatieven van gemeenten en andere lokale en landelijke organisaties gericht op het voorkomen van armoede onder kinderen en de negatieve gevolgen daarvan voor kinderen.

*Kansarmoede is een duurzame toestand waarbij mensen beknot worden in hun kansen om voldoende deel te nemen aan maatschappelijk hooggewaardeerde goederen zoals huisvesting, onderwijs en arbeid.

Cijfers van het CBS laten in 2020 een daling zien van het percentage kinderen in armoede. Van 9,2% naar 6,9%. In 2021 is dit nog 6,21%. Dit zijn kinderen die leven in een gezin met een laag inkomen. De werkelijke armoede is waarschijnlijk groter. In 2021 leefden circa 209.000 minderjarige kinderen in een huishouden met een laag inkomen.

Een halvering van het aantal kinderen dat leeft in armoede is niet gehaald en inmiddels is een volgend kabinet aan zet voor de uitdagingen die er nog steeds zijn. Daarbij is van belang te beseffen dat al deze cijfers niet de werkelijke armoede weergeven omdat we die niet volledig in beeld hebben. We lezen ook in verschillende onderzoeken dat de definitie van armoede en laag inkomen ter discussie staan. Armoede is een subjectief begrip waar we in het kader van deze notitie niet al te lang bij stil zullen staan.

Bestaanszekerheid staat hoger dan ooit op de politieke agenda. Het Centraal Planbureau waarschuwt voor een stijging van armoede. Nibud heeft geconcludeerd dat het sociaal minimum niet toereikend is voor de vaste lasten. Het reguliere inkomen is voor velen te laag en het landelijk inkomensysteem is te ingewikkeld. Sociale wetten en belastingwetgeving sluiten niet op elkaar aan en is zo complex dat het mensen in de financiële problemen brengt.

De overheid wil dit gaan aanpakken en laat de nodige onderzoeken verrichten op dit onderwerp. Het onderzoeksrapport 'Een zeker bestaan'² is het eerste onderzoek van de 'commissie sociaal minimum' in samenwerking met het Centraal Bureau Statistiek (CBS), Nibud en Sociaal Cultureel Planbureau (SCP). Het rapport laat zien dat bestaansonzekerheid een omvangrijke groep personen en huishoudens treft en dat ongeveer een zesde van de Nederlandse bevolking een verhoogd risico loopt op bestaansonzekerheid.

Dit is ook van belang voor de rol van de gemeente. Daar waar de overheid (nog) geen oplossing biedt voor inkomensproblemen komt de gemeente in beeld om dit (gedeeltelijk) te repareren. Dit kost veel geld en personele inzet en de gemeente kan het probleem niet voor iedereen oplossen.

¹ <https://open.overheid.nl/documenten/ronl-e0992e3f-ff0e-412d-bc71-7d7bf2232d5f/pdf>

² <https://open.overheid.nl/documenten/d0ab26e9-096b-41fd-ada9-ed686c99169/fil>

Er zijn de laatste jaren veel uitdagingen en problemen bijgekomen die de armoedebestrijding niet bevorderen; een pandemie, oorlogen, inflatie, energiecrisis, wooncrisis, stijgende zorgkosten, klimaatcrisis, stikstofcrisis, asielcrisis en niet te vergeten de Toeslagenaffaire. De gevolgen van al deze problemen raken veel (kwetsbare) inwoners.

WAT ZIJN DE CIJFERS IN RIDDERKERK

Er zijn in Ridderkerk 1082 minimakinderen in beeld (12% van alle kinderen). Dit aantal is de afgelopen jaren gelijk gebleven. We bereiken niet alle inwoners met een laag inkomen. Er zijn ook gezinnen met een hoger inkomen die geen aanspraak kunnen maken op de inkomensregelingen maar waar wel sprake is van armoede.

- ✚ 60% van de kinderen die in beeld zijn in Ridderkerk hebben ouders die een Participatiewet uitkering ontvangen, 40% van de kinderen hebben ouders met een ander (laag) inkomen.
- ✚ De grootste groep minimakinderen is te vinden in de leeftijdscategorie 4 tot 12 jaar (48%), in de leeftijdsgroep 12 tot 18 jaar is dat 34% en in de leeftijdsgroep 0 tot 4 jaar is dat 18%.
- ✚ De meeste minimakinderen groeien op in een één-oudergezin.

De gemeente Ridderkerk ontvangt vanaf 2017 structureel jaarlijks een bedrag van het rijk (Klijnsmagelden via decentralisatie uitkering) voor de bestrijding van kinderarmoede. Zie hieronder de bedragen.

2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
€ 185.477	€ 172.261	€ 163.152	€ 163.152	€ 185.579	€ 200.207	€ 222.927	€ 227.421

Uit de Miljoenennota 2024;

- *“Het kabinet maakt structureel € 2 miljard extra per jaar vrij om kwetsbare huishoudens te ondersteunen. **Hierdoor stijgt het aantal mensen in armoede niet en daalt het aantal kinderen dat in armoede opgroeit.** Dit wordt voor het grootste gedeelte betaald uit herverdeling, waarbij mensen met een hoger inkomen iets meer belasting betalen.”*
- *“Het kabinet heeft aandacht voor de ontwikkeling van de koopkracht van lagere inkomens. De koopkracht stijgt komend jaar voor de meeste mensen. De gemiddelde Nederlander gaat er 1,7% op vooruit. Wel zijn er verschillen in koopkrachtontwikkeling tussen groepen. Eén van de manieren om dat via de belastingen te voorkomen, is het verhogen van de arbeidskorting met € 115. Hierdoor houden werkenden met een inkomen tussen het minimumloon en een modaal inkomen netto meer geld over.*
- ***Ook gezinnen met kinderen gaan erop vooruit. Het kindgebonden budget gaat omhoog met maximaal € 750 voor het eerste kind, met maximaal € 883 voor het tweede en volgende kind en met € 400 voor kinderen tussen 12 en 17 jaar. Vanaf 2025 past het kabinet het toeslagpartnerbegrip aan. Dat zorgt er bijvoorbeeld voor dat grootouders die bij hun kind gaan wonen in een mantelzorgsituatie, niet meer gekort worden op hun toeslagen.***
- *Verder stijgen de uitkeringen volledig mee met het minimumloon, doordat de dubbele heffingskorting in de bijstand in 2024 niet wordt afgebouwd. En ook komend jaar is er een **gratis schoolontbijt op scholen met veel kinderen uit financieel kwetsbare huishoudens.** Hiervoor komt € 165 miljoen vrij. De huurtoeslag gaat omhoog met maximaal € 416. En mensen die hun energierekening niet kunnen betalen, kunnen een beroep doen op het Tijdelijk Noodfonds Energie.*
- *Door deze maatregelen blijft het aantal Nederlanders dat in armoede leeft gelijk op 4,8% van de bevolking. Dat is 1,3% lager dan bij de start van het kabinet. **Het aantal kinderen dat opgroeit in armoede daalt naar 5,1%. Dat is 2,1% minder dan bij de start van het kabinet.”***

PARTICIPATIE

Voor het opstellen van deze notitie is gesproken met het Maatschappelijk Burgerplatform Ridderkerk (MBR) en het Burgerplatform minima Ridderkerk (BMR).

De motie waarin is gevraagd om een plan te maken voor de ondersteuning van kinderen is ontstaan uit het Kindermanifest van het MBR. De opstellers van dit manifest hebben meegedacht en geadviseerd over deze opdracht.

WAT ADVISEERT HET MBR

Tekst uit het gegeven advies;

Kinderen en jongeren die opgroeien in armoede worden ernstig belemmerd in hun cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling. De opgelopen achterstanden leiden op korte en langere termijn tot meer problematisch gedrag, schooluitval, criminaliteit en gezondheidsproblemen. Er is een groot risico dat zij de problematiek overdragen naar de volgende generatie.

Om armoede bij de bron aan te pakken moeten we teruggaan naar de oorzaak. En dat is niet eenvoudig. Onderzoek en literatuur noemen o.a. drie factoren die grote invloed hebben op het menselijk gedrag, namelijk 'nature' (de genetische aanleg), 'nurture' (opvoeding en educatie) en 'culture' (de sociale omgeving). Echter, ook van deze drie factoren is niet bekend welk aandeel zij hebben in het gedrag, noch in welke mate zij elkaar beïnvloeden. Wel bepalen deze factoren in grote mate de (veer)kracht van de kinderen én van hun persoonlijke sociale omgeving. Als wij iets willen doen aan de vaardigheden van kinderen, dan zullen wij moeten concentreren op de twee van de bovengenoemde oorzaken waarop wij invloed kunnen hebben, namelijk 'nurture' en 'culture'. Specifiek kunnen wij inzetten op dat wat tot gedragsverandering kan leiden. Gedragsverandering is alleen mogelijk als er een eigen drive (intrinsieke motivatie) is en als er een externe steun is om die gedragsverandering in te zetten en vol te houden. Op deze wijze kan een omslag van onbewust onbekwaam tot bewust bekwaam worden bereikt.

HOE KAN DIT WORDEN OPGEPAKT VOLGENS MBR

MBR stelt een drie jarige pilot voor waarin 250 (ongeveer een kwart van de kinderen die leven in armoede) kinderen en gezinnen worden ondersteund. De kinderen en hun ouders worden ondersteund en leren vaardigheden en competenties die ze nodig hebben. Vaardigheden om goed om te gaan met jezelf en anderen (relaties/verbinding). Grip krijgen op je gedrag en emoties. Als een kind zijn of haar verhaal kan doen bij een persoon die vooral luistert en niet klaar staat met allerlei goed bedoelde adviezen, dan kan dit een wezenlijke verandering op gang brengen. Dat kan ook iemand uit de omgeving bieden, maar er zijn wel wat professionele vaardigheden nodig waardoor dat niet wordt aanbevolen. Daarom wordt een drempelloos contact met een gezinscoach van het wijkteam aanbevolen. Deze jeugd- en gezinscoach maakt een plan van aanpak en activeert passende hulp. De coach heeft een centrale rol naar andere instanties en hulpverleners toe. Gebruik maken van het programma 'psycho-educatie (eerste-lijn interventie)' kan levensvaardigheden versterken. Het is ook van belang dat de sociale omgeving zich mede inzet om kinderen en gezinnen te blijven steunen. Er zijn veel goede initiatieven op dit gebied, zoals o.a. de kleding-, voedsel- en speelgoedbank, ontbijt op school, jarige Job etc. Dit om een sociaal isolement te voorkomen. Het is ook van belang dat kinderen en gezinnen zelf actief blijven deelnemen aan maatschappelijke activiteiten. De Ridderkerkpas biedt reeds talrijke mogelijkheden. Dit zal onderdeel uitmaken van dit plan. Het kan betrokkenen letterlijk helpen om in beweging te komen en in beweging te blijven.

WAT IS ER NODIG

MBR adviseert het volgende voor de uitvoering van bovenstaande;

- 2 fte jeugd- en gezinscoaches (officieel geregistreerd en werkend bij een gecertificeerde instelling);
- 2 fte trainers psycho-educatie;
- 1 fte versterking sociaal netwerk.

Voor de bekostiging wordt verwezen naar GALA-gelden³, het lokaal innovatiefonds sociaal domein, innovatiefonds stadsregionale jeugdzorg of extra geld vanuit de gemeente beschikbaar te stellen. Op termijn zal er een terugverdieneffect zijn door minder hulpverlening, criminaliteit, minder uitkeringen, minder schuldhulp, minder jeugdhulp etc.

Dit is een advies en in dit plan worden nog geen keuzes gemaakt over de te nemen maatregelen in 2024 en verder. Zie voor de planning het actieplan aan het eind van dit document.

INSPRAAK ANDERE PARTIJEN

Er zijn veel partijen die geraadpleegd kunnen worden in het kader van deze notitie. Denk aan de wijkteams, CJG, scholen, welzijnspartners, vrijwilligers. Deze partijen zijn in het kader van deze notitie niet apart benaderd. Collega's in het sociaal domein zien deze partijen regelmatig en hebben input gegeven voor deze notitie. Voor deze aanpak is gekozen om praktische redenen. Wat verder nog gemist wordt is de input van de kinderen zelf. In 2024 wordt nieuw meerjarig armoedebeleid opgesteld. Dit biedt kansen voor het bedenken van een manier om de kinderen te betrekken en te bevragen.

WELKE HULP IS AANWEZIG IN RIDDERKERK

Voor het vervolg van deze notitie wordt hieronder in kaart gebracht welke hulp aan kinderen/jongeren geboden wordt in Ridderkerk. Vervolgens kunnen we kijken of en wat er nodig is ter aanvulling op de hulp die er al is. Het aanbod is gerangschikt op leeftijdsgroepen. Soms zal hulp in meerdere leeftijdsgroepen voorkomen. De leeftijdsgroepen zijn; 0-4 jaar, 4-12 jaar (basisschoolleeftijd) en 12 jaar en ouder (voortgezet onderwijs en vervolgopleidingen).

0 TOT 4 jaar

WIE/WERKGEBIED	WAT
PROJECT KANSRIJKE START	Ondersteunen van a.s. ouders door samen te werken op medisch en sociaal vlak. Signaleren van problemen en oplossingen bieden. De eerste 1000 dagen (-10 maanden t/m 2 jaar) van een kind zijn cruciaal voor een goede start. De gezondheid van een kind voor, tijdens en na de geboorte blijkt een belangrijke voorspeller te zijn van problemen –zowel fysiek als mentaal- op latere leeftijd. Het bieden van meer/ betere steun aan (aanstaande) ouders, in het bijzonder aan

³ <https://raad.ridderkerk.nl/Documenten/2023-09-29-RIB-Gezond-en-Actief-Leven-Akkoord-Ridderkerk.pdf>
<https://raad.ridderkerk.nl/Documenten/Overzicht-beschikbare-middelen-specifieke-uitkering-GALA.pdf>

	inwoners met een lage sociaal economische status, een taalachterstand of asielzoekers.
SOCIAAL MEDISCHE INDICATIE (SMI)	Tijdelijk ouders ontlasten die door medische of sociale omstandigheden niet voor de kinderen kunnen zorgen. Voor de kinderen kan kinderopvang worden geregeld met financiële bijdrage van de gemeente.
MEEDOENREGELING MINIMA (0 TOT 18 JAAR)	Ouders met een laag inkomen krijgen voor de kinderen een Ridderkerkpas met een bestedingstegoed. Kan worden gebruikt voor speelgoed, kleding, zwemmen, sport, zwemles uitjes, computer, schoolspullen etc.
CENTRUM VOOR JEUGD EN GEZIN	Advies en ondersteuning rond opvoeden, opgroeien en gezondheid. (Aanstaande) ouders, kinderen en jongeren kunnen gratis met hun vragen terecht bij de professionals: Ontvangstmedewerker Assistent Doktersassistent Jeugdverpleegkundige Verpleegkundig specialist Jeugdarts Pedagoog Orthopedagoog Peuterconsulenten
KLEDINGBANK/VOEDSELBANK/ FOODCOMPANY	Inwoners met een laag inkomen krijgen kleding, voedsel, verjaardagtas, een fiets, fietsles, financieel advies en kunnen terecht bij een kapper.
KINDEROPVANG	Pedagogisch medewerker signaleert en adviseert. Extra inzet; medewerker met HBO opleidingsniveau. Er wordt door de kinderopvang ingezet op het vergroten van de ouderbetrokkenheid.
BREDE SCHOOL ACTIVITEITEN	De Brede School Ridderkerk is in alle wijken van de gemeente Ridderkerk actief en richt zich samen met scholen, kinderopvangcentra en de wijk op activiteiten voor kinderen en jongeren.
BIBLIOTHEEK AAN ZET	Gratis lidmaatschap en diverse activiteiten voor kinderen.
WIJKTEAMS/JEUGDHULP	• Hulp bij diverse problemen in het gezin of het kind. • Wijkteammedewerkers hebben een oudertraining ontwikkeld op het gebied van psycho-educatie.

VOOR- EN VROEGSCHOOLSE EDUCATIE (VVE) EXTRA SPELEN EN LEREN	Elk kind in Nederland kan een paar uur per week spelen en leren bij het kinderdagverblijf of de peuterspeelgroep. Sommige kinderen hebben meer uren spelen en leren nodig om hun ontwikkeling te stimuleren. Voor kinderen die hiervoor in aanmerking komen, regelt het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) de aanvraag. Met een VVE-indicatie vergoedt de gemeente de kosten voor extra spelen en leren.
ZWANGERSCHAPSSUPPORT CJG	Tijdens het zwangerschapsgesprek kunnen zwangere en hun gezin zorgen en twijfels kwijt bij onze jeugdverpleegkundigen.
CONTACTPERSONEN GEBOORTEZORG CJG	Contactpersonen geboortezorg werken aan verbetering en afstemming van soepele zorg rondom zwangere, met de nadruk op vroegsignalering en preventie.

4 tot 12 jaar

Sommige onderdelen van hierboven zijn ook op deze groep kinderen van toepassing en worden niet herhaald.

WIE/WERKGEBIED	WAT
BASISSCHOOL	Naast het bieden van onderwijs ook signaleren en adviseren. De Schoolcontactpersoon (wijkteam) ondersteunt de school en de ouders als aanvullende zorg nodig is.
LESKISTEN BOEKEN VOOR BASISCHOLEN	De leskisten zijn gevuld met boeken om klassikaal het onderwerp armoede te bespreken. De gemeente heeft deze leskisten gekocht en bij de bibliotheek gezet zodat scholen ze kunnen lenen.
BREDE SCHOOL ACTIVITEITEN	De Brede School Ridderkerk is in alle wijken van de gemeente Ridderkerk actief en richt zich samen met scholen, kinderopvangcentra en de wijk op activiteiten voor kinderen en jongeren.
STICHTING MEE	Helpt mensen met een beperking om zoveel mogelijk zelfstandig, evenwichtig en onafhankelijk hun leven in te richten. We geven hen een steuntje in de rug en helpen drempels wegnemen.
SOCIAL STORE	Hulp aan inwoners, ontmoetingsplek, spreekuur in verschillende talen; creatieve activiteiten, verstrekken van verzorgingsartikelen, persoonlijke

	gesprekken/aandacht, wasmiddel, dierenvoedselbank, schoolspullentas, vakantietas, noodpakket. (inkomensgrens 130%)
JEUGDEDUCATIEFONDS	Op ± 10 scholen in Ridderkerk is het JEF aangesloten en biedt ondersteuning aan groepen kinderen of individueel wat er nodig is. Een recent project is de ontbijtvoorziening op school.
DE HUISKAMER VAN RIDDERKERK	Ontmoetingsplek, creatieve activiteiten, tweedehands kleding, huiswerkbegeleiding, financieel spreekuur.
FACET RIDDERKERK	Sportcoaches geven advies in buurtsportlocaties. Gezondheidsprojecten zoals Vet Gezond.
MEEDOEN	Zwemles diploma A is mogelijk binnen Meedoen vanaf 5 jaar tot 18 jaar.
JEUGDHULP	Jeugdhulp op school POH GGZ jeugd Ambulante hulp Basis GGZ Specialistische GGZ Preventie en ondersteuning wijkteams
VOORSCHOOLS ZORG- EN ADVIESTEAM CJG	Professionals van CJG Rijnmond: Een jeugdverpleegkundige Een jeugdarts Een pedagoog De coördinator voorschoolse voorzieningen Professionals van andere organisaties: Een wijkteamlid van integrale vroeghulp Een ambulante ondersteuner van het samenwerkingsverband (RiBA) Professionals die op afroep aanschuiven: Een professional van de kinderopvang Een professional uit het onderwijs Een vertegenwoordiger van het wijkteam. Samen kijken ze wat goed gaat bij een kind, en naar de punten waar zorgen over zijn. Daar rolt vervolgens een advies uit. Bijvoorbeeld hulp van de pedagoog, extra spelen en leren op de peuterspeelzaal of doorverwijzing naar een medisch specialist.
LEERLINGENVERVOER WMO	Vervoer naar school als zelfstandig reizen niet mogelijk is. Een fietsvergoeding; Een vergoeding voor de kosten van het openbaar vervoer (OV); Aangepast vervoer (vervoer in een busje of taxi).
WMO VOORZIENING	Hulpmiddelen voor een kind met een beperking. Woningaanpassing.

SCHAKELKLAS PIRAMIDE

Kinderen die net in Nederland zijn hebben onvoldoende taalvaardigheid in het Nederlands om aansluiting te kunnen vinden bij leeftijdsgenoten in het reguliere onderwijs. Voor deze kinderen uit Ridderkerk tussen 6 en 13 jaar heeft de Piramide een schakelklas. Het doel van deze klas is om de kinderen een eerste opvang te bieden en zo snel mogelijk voor te bereiden op het reguliere onderwijsprogramma, door:

- Zich sociaal en emotioneel thuis gaan voelen;
- De Nederlandse taal leren;
- Een basale invoering in de vak- en vormingsgebieden;
- Het verhelderen van het ontwikkelingsperspectief van de leerling.

Maximaal 2 jaar.

LEERPLICHT

Projectaanpak ziekteverzuim thuiszitters

12 JAAR EN OUDER

Sommige onderdelen van hierboven zijn ook op deze groep kinderen van toepassing en worden niet herhaald.

WIE/WERKGEBIED	WAT
MONEYWAYS	In het voortgezet onderwijs geven peer-educators lessen waarbij ze vanuit eigen ervaring maatschappelijke thema's in de klas bespreekbaar maken.
INLOOP FACET	Voor jongeren tussen 10 en 23 jaar oud; Talent ontwikkelen op het gebied van muziek, dans, sport, spel en koken of chillen met vrienden bij de jongerenaccommodaties. En voor meiden is er de meidensoos 'Only for Girls'.
COLLECTIEVE ZORGVERZEKERING MINIMA	Kinderen zijn meeverzekerd met ouders waarbij meer vergoedingen zijn voor bijvoorbeeld orthodontie.
LESKISTEN BOEKEN VOOR VOORTGEZET ONDERWIJS	De leskisten zijn gevuld met boeken om klassikaal het onderwerp armoede te bespreken. De gemeente heeft deze leskisten gekocht en bij de bibliotheek gezet zodat scholen ze kunnen lenen.
PILOT OPKOPEN SCHULDEN JONGEREN	Jongeren met schulden en geen toekomstperspectief worden geholpen bij het saneren/opkopen van schulden en het opstellen van een plan voor de toekomst.
RIDDERKERKLANGERGEZOND.NL	Een magazine over gezond leven en bewegen.

DE JONGE KRIJGER (16 TOT 27 JAAR)	Het helpen van jongeren naar school, werk en wat zij het allerliefste willen doen. Extra aandacht voor vroegtijdig schoolverlaten.
FACET RIDDERKERK	Ambulant jongerenwerk. Aanwezig in de wijken, praatje maken, luisterend oor, adviseren.
JOB SUPPORT FACET RIDDERKERK	Job support voor jongeren van 12 tot 27 jaar. Hulp bij solliciteren, cv maken of het zoeken van een stageplek.
JONGERENCENTRUM DE LOODS	Biedt een stimulerende en veilige omgeving, een breed aanbod aan activiteiten op het gebied van kunst en cultuur, muziek, vrijetijdsbesteding, talentontwikkeling en sport.
SCHULDHULPMAATJES	Adviseren en organiseren op financieel vlak. Er is ook een financieel spreekuur in De Huiskamer.
SCHULDHULPVERLENING JONGE ONDERNEMERS	Wordt ingekocht bij Regionaal Bureau Zelfstandigen die bureau Zuidweg en Partners inschakelt.
SCHULDHULPVERLENING GEMEENTE	Hulp bij problematische schulden Vroegsignalering betalingsachterstand
ONDERSTEUNING STARTENDE (JONGE) ONDERNEMERS VANAF 18 JAAR	Via het Bbz kan uitkering en/of startkapitaal worden verstrekt.
BEGELEIDING NAAR WERK BIJ PARTICIPATIEWET UITKERING	Ondersteunen jongeren naar school of werk.
VLUCHTELINGENWERK	Ondersteunen van gezinnen met een verblijfsvergunning.
KINDEROPVANG EN ONDERWIJS	- Verlengde schooldagen d.m.v. BSO - Projectaanpak ziekteverzuim thuiszitters - Vergroten van ouderbetrokkenheid
BOODSCHAP COALITIE TEGEN EENZAAMHEID RIDDERKERK DOOR; CENTRUM VOOR JEUGD EN GEZIN, FACET RIDDERKERK, STICHTING PRESENT EN WOONCOMPAS.	Jongeren in Ridderkerk die het moeilijk vinden om contact te maken met leeftijdsgenoten en/of zich (sterk) eenzaam voelen, worden aangemoedigd om niet met deze gevoelens te blijven rondlopen en het gesprek aan te gaan. Social media vs. reality; De campagne richt zich op sociale media en gamen en hoe deze onlinewereld ons een vertekend beeld kan geven. Signaalpunt Eenzaamheid Ridderkerk; Als je eenzaam bent kun je je melden bij www.signaalpunteenzaamheidridderkerk.nl

TOESLAGENAFFAIRE	Hulp aan ouders en kinderen op diverse terreinen en financieel. De kindregeling is een herstelregeling voor kinderen van vastgesteld gedupeerde ouder(s)/verzorger(s). De kindregeling biedt steun op verschillende gebieden. Zo hebben kinderen en jongeren recht op een geldbedrag en brede hulp en ondersteuning (dat is persoonlijke hulp om verder te kunnen). Leeftijdsgrens; op 1 januari 2005 maximaal 20 jaar oud.
GELDFIT	Op geldfit.nl vind je alles wat je wilt weten over je geld. Ontdek bijvoorbeeld wat je moet regelen wanneer je (bijna) 18 wordt, wanneer je gaat studeren of wanneer je op jezelf gaat wonen.
POTJES-CHECK GELDFIT	https://potjescheck.geldfit.nl/ Online check waar je mogelijk recht op hebt.

HULP LANDELIJKE PARTIJEN

Deze hieronder genoemde partijen zijn verbonden met SAM& voor alle kinderen.

WWW.KINDERHULP.NL

- Aanvragen gaan via een intermediair bij de gemeente
- Er is geen inkomens- of vermogensgrens
- Er wordt individueel gekeken naar de situatie
- Helpt kinderen en jongeren van 0 tot 21 jaar
- Bijv. een ingerichte kamer, laptop, schoolspullen, speelgoed, zwemlessen, nieuwe bril en wat er maar nodig is.

JARIGE JOB

Geeft kinderen van 4 t/m 18 jaar een verjaardagsbox ter waarde van € 35. Aanvragen lopen via Voedselbank/Kledingbank of andere organisaties. Ook kan er persoonlijk een aanvraag worden ingediend.

<https://stichtingjarigejob.nl/wat-wij-doen/verjaardagsbox/>

STICHTING LEERGELD.

Ondersteunt kinderen in de schoolleeftijd met een fiets, computer, Kindpas en Schoolspullenpas.

Ridderkerk is hier niet bij aangesloten.

HET VERHAAL VAN LAUREN (KINDERHULP)

Lauren is 17 jaar en woont samen met haar moeder, zusje en 2 broertjes. Nou ja, halfzusje en halfbroertjes eigenlijk. Haar moeder en stiefvader zijn al een tijdje uit elkaar, en contact met haar eigen vader is er eigenlijk nooit geweest. Laurens moeder staat er alleen voor en Lauren probeert haar moeder te helpen zoveel als ze kan.

Ze merkt natuurlijk best aan haar moeder dat het zwaar is om alle eindjes aan elkaar te knopen. Met slechts één salaris, de schulden die er zijn en allerlei kosten voor het gezin. Lauren is oud genoeg om het mee te krijgen en te begrijpen. De financiële situatie geeft veel stress. “Dat voel je wel”, zegt Lauren. “Gelukkig snappen de kleintjes het nog niet echt.”, voegt ze eraan toe.

Er is hulp om de financiën in goede banen te leiden. Bovendien kunnen ze terecht bij de Voedselbank. Maar Lauren heeft daarnaast een klein beetje hulp nodig voor zichzelf. Hulp om haar droom na te jagen. Laurens droom is om chef–kok te worden! Maar dromen najagen kost geld...

Lauren weet al heel lang wat ze worden wil. Ze houdt van koken, van eten, van smaken. Ze verslindt elk kookprogramma dat er is en probeert ook met het eten uit de voedselpakketten van de Voedselbank creatief om te gaan. Zo probeert ze haar moeder een beetje te ontzorgen.

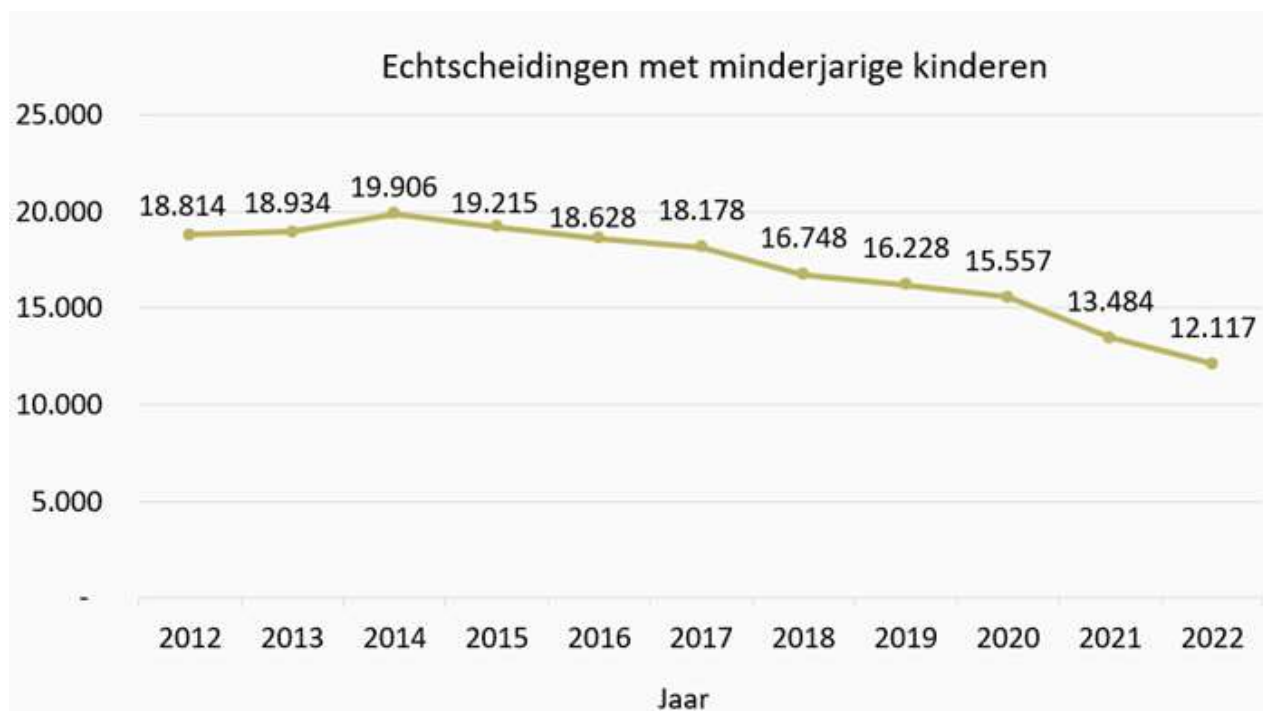
Om haar droom na te jagen, wil ze een koksopleiding volgen. Lauren heeft via een fonds hulp gekregen om de opleidingskosten te betalen. “Heel fijn! Maar ik heb ook speciale kleding nodig. Zoals een koksbroek, polo’s, verschillende schorten, een koksjasje en speciale veiligheidsschoen voor in de keuken.” Al met al aardig wat extra kosten, die haar moeder niet kan betalen, en waar geen regeling of “potje” voor te vinden is. Via de bewindvoerder van Laurens moeder, zorgde Kinderhulp voor alle benodigde kleding voor Laurens koksopleiding. Zo kon Lauren in vol ornaat en vol enthousiasme starten in haar eerste jaar!

ACHTERGROND INFORMATIE KINDEREN IN (V)ECHTSCHIEDING

Wanneer ouders uit elkaar gaan is dit ingrijpend voor de kinderen binnen het gezin. Ook hebben de kinderen vaak al langere tijd last van de spanningen in huis. Uit onderzoeken blijkt dat kinderen van gescheiden ouders vaker problemen hebben op school en kunnen ook emotionele problemen hebben. Bij 20% van de kinderen die een scheiding hebben meegemaakt blijven de problemen voortduren. Bij de overige kinderen gaat het na zo'n twee jaar weer goed. Het helpt wanneer ouders op tijd hulp vragen en wanneer nodig professionals rondom het gezin goed samenwerken. Een complexe scheiding of erger nog een vechtscheiding kan zeer nadelige gevolgen hebben voor kinderen.

AANTAL SCHEIDINGEN MET MINDERJARIGE KINDEREN

Uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek blijkt dat 21.982 ouders zijn gescheiden in 2022. Van alle gescheiden gezinnen zijn er 12.117 gezinnen die minderjarige kinderen hebben. Er is sinds 2014 wel een daling te zien.

	Kinderen betrokken bij echtscheiding in 2019	Kinderen betrokken bij echtscheiding in 2020	Kinderen betrokken bij echtscheiding in 2021
Nederland	29327	28305	24334
Rotterdam	1012	918	911
Ridderkerk	91	66	60

GEVOLGEN VOOR KINDEREN

Kinderen met gescheiden ouders ervaren gemiddeld meer problemen dan kinderen zonder gescheiden ouders. Dat blijkt uit nationale en internationale studies waarin vergelijkingen zijn gemaakt tussen deze twee groepen kinderen.

Na een scheiding is er bij kinderen over het algemeen meer sprake van:

- Een lagere mate van tevredenheid of geluk.
- Emotionele problemen, zoals depressieve gevoelens, stress, angst, identiteitsproblemen en een laag zelfbeeld.
- Gedragsproblemen, zoals agressief of vijandig gedrag, gevaarlijke gewoonten met betrekking tot drugs- en alcoholgebruik, vandalisme en andere vormen van strafbaar gedrag.
- Problemen op school, zoals lagere cijfers, vaker zittenblijven en meer spijbelen, maar ook problemen met concentratie of motivatie.
- Problemen in sociale relaties met familie en vrienden.
- Lichamelijke problemen, zoals hoofdpijn, buikpijn, slaapproblemen en andere stressklachten.

Dit betekent niet dat alle kinderen van gescheiden ouders deze problemen ervaren. Een aantal details is belangrijk om te weten:

- Er zijn grote individuele verschillen in hoe het met kinderen gaat na een scheiding. Zo zijn er kinderen met gescheiden ouders die weinig tot geen problemen ervaren, net zoals dat er kinderen zonder gescheiden ouders zijn met uiteenlopende problemen.
- Ook zijn er verschillen in hoe lang de problemen duren. Bij de meeste kinderen, volgens schattingen ongeveer 80 procent, nemen problemen af binnen de eerste twee jaar na de scheiding. Bij een kleinere groep kinderen blijven de problemen doorgaan of worden de problemen erger.
- Over het algemeen zijn de verschillen tussen kinderen met en zonder gescheiden ouders klein. In sommige groepen zijn deze verschillen wel wat groter. Uit onderzoek blijkt dat veel kinderen in de jeugdzorg gescheiden ouders hebben. Een groot deel van de kinderen en jongeren waar jeugdhulpverleners en jeugdbeschermers bij betrokken zijn, hebben ouders die uit elkaar zijn of gaan. De problemen van de kinderen kunnen dus voortkomen uit de scheiding, of andersom: ouders kiezen voor een scheiding omdat er zoveel problemen zijn. Voor beide groepen wordt jeugdzorg ingezet.⁴

Een verklaring voor de verschillen tussen wel en geen problemen ervaren kan gezocht worden in de risico- en beschermende factoren. Zo zijn de risicofactoren: verhuizing, dagelijkse woonsituatie, minder of ander contact met gezinsleden, ruzie tussen ouders en financiële achteruitgang.

Beschermende factoren

Kinderen ontwikkelen zich na de scheiding gemiddeld het beste wanneer zij weinig blootgesteld worden aan conflicten tussen de ouders. Ook helpt het wanneer ze een goede band hebben met allebei hun ouders en opgroeien in een veilige, warme gezinssituatie met regels en een heldere structuur. Andere beschermende factoren die de kans op problemen rond een scheiding kunnen verminderen zijn:

- Humor van de ouders.
- Een positieve en samenwerkende relatie tussen ouders.
- Als ouders oog en interesse hebben voor de behoeften van het kind.
- Een positieve, ondersteunende relatie met beide ouders na de scheiding.
- Voor het onderhouden van een goede relatie is regelmatig contact nodig. Daar hebben kinderen en jongeren na een scheiding ook recht op, tenzij dit niet in hun belang is.

⁴ <https://www.nji.nl/scheiding/gevolgen-voor-kinderen>

- Ook een goed netwerk, zowel rond ouders als bij het kind, in de vorm van steunende klasgenoten en vrienden, zelfstandigheid en een voldoende probleemoplossend vermogen verkleinen de kans op problemen van kinderen na de scheiding.

COMPLEXE SCHEIDINGEN

Een complexe scheiding is een scheiding waarbij ouders door aanhoudende, ernstige conflicten het belang en welzijn van hun kinderen én het wederzijdse belang uit het oog verliezen. Dat gaat vaak gepaard met een langdurige juridische strijd.

Uit onderzoek blijkt dat complexe scheidingen een relatie hebben met ernstige andere problematiek van de ouders. Zo weten we dat het risico op een echtscheiding toeneemt naarmate er minder geld te besteden is. Andere risicofactoren zijn:

- Gedragmatige en persoonlijkheidsproblemen
- Traumatische ervaringen
- Geweldsproblemen
- Alcohol- en drugsverslaving
- Ernstige conflicten tijdens de relatie
- Een escalerende rol van het netwerk
- Een onderlinge juridische strijd

Deze factoren hebben allemaal impact op het verloop van een scheiding. Als je bijvoorbeeld weinig te besteden hebt, zal een scheiding leiden tot meer stress over geld. Ouders moeten een ander huis zoeken en misschien is er hulp nodig bij een ouderschapsplan of andere uitgaven. Stress leidt tot meer ruzie en meer ruzie leidt tot meer stress.⁵

VERANTWOORDELIJKHEDEN

Allereerst zijn volwassenen zelf verantwoordelijk voor de keuzes die zij maken in een relatie of scheiding. Als ouder ben je ook verantwoordelijk voor het welzijn en de veiligheid van je kind(eren). De overheid heeft een rol wanneer ouders hulp en ondersteuning in de opvoeding zoeken of als de veiligheid en/of ontwikkeling van het kind in geding is. Het kan dan voorkomen dat er een kindbeschermingsmaatregel opgelegd wordt. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor deze jeugdhulp.

De laatste jaren is te zien dat ouders van kinderen met een kindbeschermingsmaatregel ook vaak in een complexe scheiding zijn verwickeld. Al in 2019 werd geconstateerd dat soms wel 60-70% van het werk van de jeugdbeschermers voortkomt uit complexe scheidingszaken.

Door ouders vroegtijdig te ondersteunen bij relatie- en scheidingsproblematiek kan inzet vanuit het gedwongen kader voorkomen worden. Naast dat er leed voorkomen kan worden bij ouders en kinderen, worden hiermee ook hoge kosten voorkomen voor gemeenten. Want de kosten van een scheiding kunnen snel oplopen, ook voor de gemeente. En hoe complexer de scheiding, hoe hoger de kosten.⁶

⁵ <https://www.nji.nl/scheiding/oorzaken-en-gevolgen-van-een-complexe-scheiding>

⁶ <https://vng.nl/sites/default/files/2020-11/scheiden-handreiking-06.pdf>

AANPAK

WAT IS ER NODIG?

Om te voorkomen dat een scheiding complex wordt kan een gemeente inzetten op een integrale aanpak. Wanneer ouders makkelijk de weg kunnen vinden naar hulp en beschikbare interventies, kan de schade van een scheiding mogelijk beperkt blijven. Hoe complexer de scheiding, hoe meer mensen en instanties erbij betrokken zijn. Aan een scheiding kunnen tal van problemen voorafgaan: praktisch, financieel, juridisch en psychisch. Daarom is een goede samenwerking noodzakelijk tussen instanties zoals schuldhulpverlening, wijkteams, jongerenwerk en gemeentelijke werkgebieden als Werk en inkomen en Wonen. Ook het juridisch loket, advocaten en mediators spelen een rol bij deze integrale aanpak.

Een effectief beleid houdt rekening met:

- Het belang van een sociaal netwerk en steunfuncties
- Preventie en vroegtijdige ondersteuning bij relatieproblemen
- De juiste hulp

AANPAK IN RIDDERKERK

HUIDIG AANBOD STEUNFUNCTIES, VROEGTIJDIGE ONDERSTEUNING EN JEUGDHULP

WIJKTEAMS

De wijkteammedewerkers Preventie en Ondersteuning werken vanuit een systemische benadering. Dit betekent dat de wijkteammedewerkers samen met het kind, met de ouders, met het informele netwerk en met collega's samenwerken. Er is daarbij niet alleen aandacht voor de vraag van het kind zelf, maar ook voor het gezin en de omgeving waarin het kind opgroeit. Als de situatie daarom vraagt werken de wijkteammedewerkers Preventie en Ondersteuning samen met de wijkteammedewerkers Zorg en Veilig. Daarnaast wordt aan ouders, die het oog op de veiligheid en sociaal-emotionele balans van de kinderen hebben verloren, begeleiding geboden bij het doorlopen van complexe echtscheidingssituaties. Ouders krijgen ondersteuning bij een hernieuwde kijk op het gezamenlijk opvoeden en het kantelen van de onderlinge strijd naar gezamenlijke verantwoordelijkheid in de opvoeding. Dit in het belang van het welzijn van het kind/ de jeugdige. De Schoolcontactpersoon, die onderdeel is van het wijkteam, kan via scholen ingezet worden voor begeleiding van leerlingen en ouders.

CENTRUM VOOR JEUGD EN GEZIN (CJG)

Op de website van CJG Rijnmond kunnen inwoners informatie vinden over het onderwerp scheiden. Bijvoorbeeld [scheiden doe je samen](https://cjgrijnmond.nl/pdfs/scheiden-doe-jesamen) (<https://cjgrijnmond.nl/pdfs/scheiden-doe-jesamen>).

	Daarnaast worden er verschillende trainingen voor kinderen en ouders aangeboden. Het huidige cursusaanbod betreft: - Kinderen in echtscheidingssituaties 8-12 jaar). - Dappere Dino (kinderen in echtscheidingssituaties 6-8 jaar). - Stoere Schildpadden (kinderen in echtscheidingssituaties 4-6 jaar). - Echtscheiding ouders/online module Therapieland. - Gescheiden ouders jongeren/Online module Therapieland.
NEDERLANDS JEUGDINSTITUUT (NJI)	Hulp en advies bij scheiding voor ouders en kinderen. https://www.nji.nl/scheiding/als-je-ouders-scheiden https://www.nji.nl/scheiding/vertelkinderen-scheiden.
JONGE HELDEN	Wanneer kinderen vragen hebben over scheiden dan kan de website Jonge Helden worden bezocht. Hier kunnen ze hun vragen en ervaringen delen. https://jongehelden.nl/persona-1
SCHOLEN	Op school wordt ook steeds vaker aandacht gegeven aan dit onderwerp en hebben de Intern Begeleiders en Zorgcoördinatoren de taak om bij signalen door te verwijzen naar de Schoolcontactpersoon.
JURIDISCHE HULP/MEDIATOR	Het inschakelen van een advocaat en mediator is vaak nodig bij een echtscheiding. De kosten van de eigen bijdrage en rechtshulp kunnen worden vergoed via de bijzondere bijstand als er sprake is van een laag inkomen.

VERDERE ACTIES

Gezien het huidige aanbod heeft de gemeente Ridderkerk al veel hulpaanbod voor kinderen in een (v)echtscheiding. Wel kan het aanbod, gezien de aanbevelingen van landelijke organisaties en programma's, uitgebreid worden. Daarom is het college voornemens de mogelijkheden te onderzoeken van een relatie- en scheidingsloket.

Daarnaast is het zaak om het huidige aanbod goed onder de aandacht te brengen bij de doelgroep; ouders die (op het punt staan te) gaan scheiden. Hiervoor zal een communicatieplan opgezet worden waarin inwoners worden gewezen op het hulpaanbod binnen Ridderkerk.

En als laatste actie wil het college een thema-avond, hulp voor kinderen bij (v)echtscheiding, organiseren voor de raads- en burgerleden.

CONCLUSIES

CONCLUSIE KINDERARMOEDE

Armoede onder kinderen is schrijnend. Kinderen hebben geen invloed op hun gezinssituatie, de oorzaken en oplossingen van armoede, maar dragen wel de negatieve gevolgen ervan hun hele leven mee. Het ondersteunen van kinderen heeft daarom grote prioriteit, zowel landelijk als op gemeentelijk niveau.

In deze notitie zien we dat er ontzettend veel wordt gedaan voor kinderen en jongvolwassenen in Ridderkerk waarbij het overzicht waarschijnlijk niet eens helemaal compleet is.

Blijft de vraag over; wat kunnen we en willen we in Ridderkerk nog meer doen om kwetsbare kinderen te helpen zodat er een betere toekomst in het verschiet ligt?

Gemeentelijke voorzieningen vanuit het armoedebeleid en het aanbod van de landelijke partijen voorzien voornamelijk is materiele zaken. Dat kunnen we zien als inkomensondersteuning.

Wat zijn mogelijkheden voor de gemeente?

- ✚ De gemeentelijke armoedeverzoeken beter vindbaar en laagdrempelig maken en specifieke aandacht voor laaggeletterden en inwoners die moeite hebben met digitale processen.
- ✚ Een centraal loket in de wijk waar je met allerlei zaken terecht kunt.
- ✚ Het beleid vernieuwen en de regelingen op elkaar aan laten sluiten.
- ✚ Werkende armen beter te ondersteunen door bijvoorbeeld werkgevers te benaderen.
- ✚ Werkgevers voorlichting geven hoe om te gaan met personeel met financiële problemen.
- ✚ Mogelijkheden zoeken om hulpverleners beter met elkaar te laten samenwerken.
- ✚ Kinderen in Ridderkerk laten vertellen wat ze missen en nodig hebben.
- ✚ Meer luisteren naar wat medewerkers in het onderwijs, kinderopvang, CJG etc. nodig hebben.

In 2024 staat nieuw armoedebeleid op de agenda. Dat is het moment om keuzes te maken voor de komende vier jaar. Voorafgaand aan het opstellen van dit nieuwe beleid gaat het college graag in gesprek met u, de raad van Ridderkerk, om te horen wat u belangrijk vindt.

Naast materiele zaken is er ook nog een andere kant aan het armoedeverhaal. Het persoonlijke verhaal, de impact van armoede op het kind en het gezin. Hoe hier mee om te gaan en te werken aan een betere toekomst. Hoe de vicieuze cirkel van armoede te doorbreken.

Het MBR heeft hier een uitgebreid advies over geschreven, een ambitieus maar serieus voorstel. De persoonlijke ontwikkeling en aandacht voor kinderen die opgroeien in armoede staat hierin centraal. De vraag is of deze hulp nu voldoende aanwezig is in het brede aanbod dat er al is. Wijkteammedewerkers bieden ouders een cursus (op maat) op het gebied van psycho-educatie. Deze vraag overstijgt het gemeentelijk armoedebeleid. Armoede bestrijden vraagt om een brede integrale visie.

CONCLUSIE VECHTSCHIEDING

We zien dat er voor deze levensgebeurtenis een uitgebreid aanbod is voor ouders en kinderen. Dit aanbod gaan we nog beter onder de aandacht brengen en stellen daar een communicatieplan voor op in 2024. Informeren over het aanbod en actuele ontwikkelingen is belangrijk voor hulpzoekers. Ook gaan we onderzoeken of er ondersteuning geboden kan worden in de zin van een relatie- en scheidingsloket. Een andere actie is om een themabijeenkomst te organiseren voor de raadsleden over dit thema.

ACTIEPLAN

WAT MINIMA	WANNEER
In gesprek met de raad	Q2 2024
In gesprek met kinderen/partners/vrijwilligers	Q2 2024
In gesprek met de adviesraad	Q2 2024
Opstellen meerjarig minimabeleid	Q3 2024
Afstemmen concept meerjarig beleid met adviesraad	Q3 2024
Besluitvorming meerjarig minimabeleid	Q4 2024
WAT (V)ECHTSCHIEDING	WANNEER
Thema bijeenkomst Raad: 'hulp voor kinderen bij (v)chtscheiding'	Q2 2024
Communicatieplan opstellen en structureel inzetten voor hulp aan kinderen in (v)chtscheiding	Vanaf Q1 2024 en doorlopend herhalen op actueel aanbod.
Onderzoek doen naar scheidingsloket	Q1/Q2 2024

Aanpak kinderarmoede Succesfactoren

KNELPUNTEN:

- BEOORDELING VAN HET BEREIK VAN KINDEREN IN ARMOEDE
- WEINIG STUREN OP RESULTATEN VAN MAATSCHAPPELIJKE ORGANISATIES DIE KINDEREN VOORZIENINGEN VERSTREKKEN
- BEREIKEN VAN WERKENDE ARMEN
- BETREKKEN VAN JONGEREN EN KINDEREN
- AANPACHTSPUNTEN VAN INKOMENSTOETSEN
- DELEN VAN GESEVENS
- OORMERKEN VAN BUDGET KINDERARMOEDE

TIP: BETREKKEN VAN JONGEREN EN KINDEREN

- * VERJAARDAGSCAART OP 18DE VERJAARDAG
- * INSTUREN VAN WENSEN
- * JONGEN- OF KINDEREAAD

KINDEREN EN JONGEREN HEBBEN DEN ANDERE BELEVINGSWERELD DIE MOEDE INZICHTEN KAN OPLEVEREN

TIP: BREDE VOORZIENINGEN EN PAKKET IN NATURA

IN NATURA ZORGT ERVOOR DAT HET BIJ HET KIND KOMT

VOORZIENINGEN: SPORT, CULTUUR, SCHOOLPULLEN, LOPERS, ZIEKHEID, FETIS, REIZEN, BOEKEN

HANDREIKINGEN

VERLENEN JONGEREN:
[WWW.ALGEMEENBESTUURSCOLLEGE-PVL.ORG/VERLENEN-JONGEREN](http://www.algemeenbestuurscollege-pvl.org/verlenen-jongeren)
[WWW.ALGEMEENBESTUURSCOLLEGE-PVL.ORG/VERLENEN-JONGEREN](http://www.algemeenbestuurscollege-pvl.org/verlenen-jongeren)
[WWW.ALGEMEENBESTUURSCOLLEGE-PVL.ORG/VERLENEN-JONGEREN](http://www.algemeenbestuurscollege-pvl.org/verlenen-jongeren)

DIENSTEN, ONTPFINGEN EN STALLINGEN:
[WWW.ALGEMEENBESTUURSCOLLEGE-PVL.ORG/VERLENEN-JONGEREN](http://www.algemeenbestuurscollege-pvl.org/verlenen-jongeren)

WERKENDE ARMEN:
[WWW.ALGEMEENBESTUURSCOLLEGE-PVL.ORG/VERLENEN-JONGEREN](http://www.algemeenbestuurscollege-pvl.org/verlenen-jongeren)

TIP: ÉÉN LOKET EN LAAGDREMPELIGE TOEGANG

- * SCHRIJFTELIJK
- * DIGITAAL
- * PERSOONLIJK

WERK MET EEN VOORKANT VOOR ALLE VOORZIENINGEN EN GEBRUK VERSCHILLENDE COMMUNICATIEFORMEN

TIP: BENUTTEN VAN LOKALE STRUCTUREN EN NETWERKEN

WERK SAMEN MET MAATSCHAPPELIJKE ORGANISATIES EN ZOEK MENSEN OP, OP PLEKKEN WAAR ZE KOMEN

TIP: BEREIKEN VAN WERKENDE ARMEN

- * INKOMENSTOETS: LITAAK VAN FEITELIJK BESTEEDBAAR INKOMEN
- * WERKGEVER'S SIGNALEERENDE ROL
- * AANKOMEN BIJ LIFE EVENTS
- * CONTACT MET INSTELLINGEN ZOALS GVD, UWV, TOELAGEN/ BELASTINGEN

TIP: HUISBEZOEK VOOR BREDE BLIK

INVENTARISATIE WAT SPELT ER NOG MEER

